

De afname van het percentage mensen dat aangeeft af te zien van zorg vanwege kosten stagneert: cijfers 2016-2021

Deze infographic beschrijft hoe patiënten de toegang tot de zorg ervaren. Toegankelijkheid is, naast betaalbaarheid en kwaliteit, een belangrijke pijler van de Nederlandse zorg. Dit houdt bijvoorbeeld in dat mensen die zorg nodig hebben op tijd toegang hebben tot zorg. Jaarlijks meet het Nivel daarom hoe patiënten de toegang tot de zorg ervaren. Er worden twee onderdelen belicht: de mate waarin patiënten afzien van zorg vanwege de kosten en de wachttijden voor een afspraak met een medisch specialist na een doorverwijzing. De data zijn afkomstig van het Consumentenpanel Gezondheidszorg van het Nivel uit de jaren 2016 tot en met 2021.

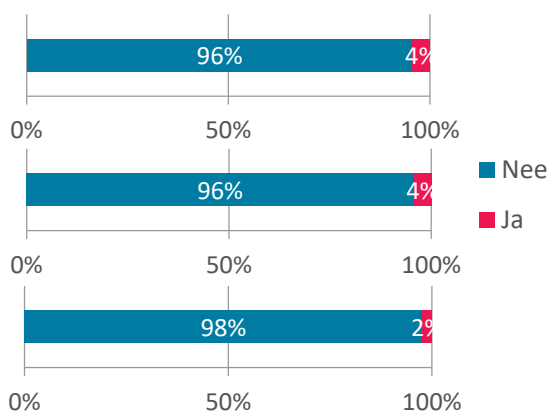
Is het de afgelopen 12 maanden voorgekomen dat u...

... een medisch probleem had, maar vanwege de kosten geen arts heeft bezocht? (n=832*)

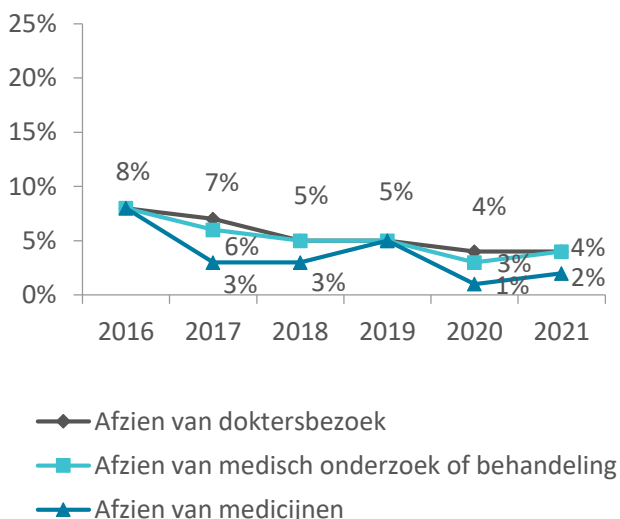
... vanwege de kosten heeft afgezien van een door een arts aanbevolen medisch onderzoek, behandeling of nabehandeling? (n=833*)

... vanwege de kosten een recept voor medicijnen niet hebt afgehaald of doseringen van medicijnen hebt overgeslagen? (n=833*)

*gewogen, data afkomstig uit 2021

Afzien van zorg vanwege de kosten

Ook in 2021 zien weinig respondenten af van doktersbezoek, medisch onderzoek of behandeling en medicijnen vanwege de kosten

Wanneer wordt gekeken naar het afzien van zorg vanwege de kosten door de tijd, blijkt dat sinds 2016 minder mensen afzien van het bezoeken van een arts, van medisch onderzoek of behandeling en van medicijnen vanwege de kosten. Voor alle drie deze vormen van zorg is er sprake van een dalende lineaire trend (zie figuur links).

Meer weten? Onderzoek doen met het Consumentenpanel Gezondheidszorg?

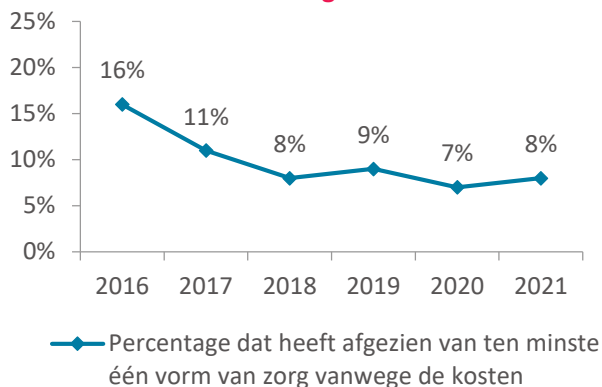
www.nivel.nl/consumentenpanel-gezondheidszorg
mail: consumentenpanel@nivel.nl

U vindt deze en alle andere Nivel-publicaties op www.nivel.nl/publicaties. De gegevens mogen met de volgende bronvermelding worden gebruikt:

Bron: Horsseelenberg, M., Brabers, A. & Jong, J. de. Infographic. De afname van het percentage mensen dat aangeeft af te zien van zorg vanwege kosten stagneert: cijfers 2016-2021. Utrecht: Nivel, 2022

CONSUMENTENPANEL GEZONDHEIDSZORG

Afzien van ten minste 1 vorm van zorg vanwege de kosten

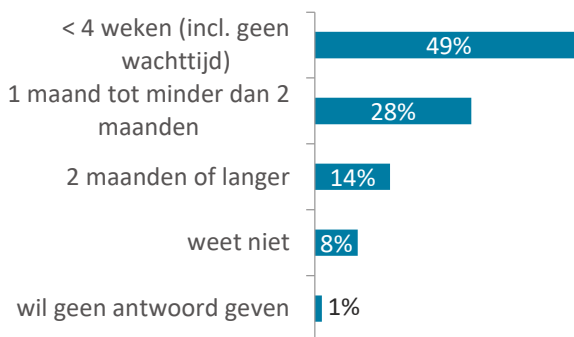
Afvlakkende daling van patiënten die afzien van ten minste één vorm van zorg vanwege de kosten

In 2021 heeft 8% van de respondenten afgezien van ten minste één van de drie eerder genoemde vormen van zorg vanwege de kosten. In de periode 2016-2021 zien minder mensen af van ten minste één vorm van zorg vanwege de kosten. Er is daardoor sprake van een dalende lineaire trend (zie figuur links) tussen 2016-2021. Echter, de afgelopen jaren lijkt deze daling af te vlakken. Daarnaast geeft 0,5% van de respondenten in 2021 aan af te hebben gezien van alle drie de bovenstaande vormen van zorg vanwege de kosten. Ook hierbij is er sprake van een daling.

Wachttijd voor medisch specialist neemt licht toe

Van de respondenten die in de afgelopen twee jaar een medisch specialist hebben bezocht, gaf in 2021 ongeveer de helft (49%) aan minder dan vier weken op een afspraak te hebben gewacht. Ongeveer drie op de tien respondenten wachtten tussen de één en twee maanden op een afspraak (28%) en 14% wachtte twee maanden of langer (zie figuur rechts). Het aandeel respondenten dat aangeeft 2 maanden of langer te moeten wachten op een afspraak is in de periode 2016-2021 significant toegenomen van 9% in 2016 naar 14% in 2021.

Hoe lang moest u wachten op een afspraak met de medisch specialist nadat u was aangeraden een specialist te bezoeken? (n=474, ongewogen)*

*Dit figuur gaat over de groep die in de afgelopen twee jaar een medisch specialist heeft bezocht.

Over het onderzoek

Methode

Vragenlijst (schriftelijk en online) binnen het Consumentenpanel Gezondheidszorg van het Nivel in november 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 en 2021. Er is een regressieanalyse uitgevoerd naar de toegang tot zorg door de tijd, waarin is gecontroleerd voor leeftijd en geslacht.

Steekproef

De steekproef was in alle jaren N=1500 en was representatief voor de algemene bevolking in Nederland van 18 jaar en ouder naar leeftijd en geslacht.

Respons

837 respondenten in 2021 (56%). De samenstelling van deze groep respondenten was naar leeftijd en geslacht niet helemaal representatief voor de algemene bevolking van 18 jaar en ouder in Nederland, ook al was de steekproef dit wel. Er is daarom een weging toegepast om hiervoor te corrigeren.

Respondenten

In 2021 was 53% vrouw en 47% man. 21% was 18-39 jaar, 49% was 40-64 jaar en 30% was 65 jaar of ouder. 40% heeft een vaste huisartspraktijk, 59% heeft een vaste huisarts.

Meer weten? Onderzoek doen met het Consumentenpanel Gezondheidszorg?

www.nivel.nl/consumentenpanel-gezondheidszorg
mail: consumentenpanel@nivel.nl

U vindt deze en alle andere Nivel-publicaties op www.nivel.nl/publicaties. De gegevens mogen met de volgende bronvermelding worden gebruikt:

Bron: Horselenberg, M., Brabers, A. & Jong, J. de. Infographic. De afname van het percentage mensen dat aangeeft af te zien van zorg vanwege kosten stagneert: cijfers 2016-2021. Utrecht: Nivel, 2022